

VAIS

Vlaams Agentschap voor Internationale Samenwerking

Beleidsuitvoerend agentschap van de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking

---

Jaarverslag 2010

U kan zelf uw jaarverslag samen stellen. Kies hieronder de elementen die u wil opnemen in het jaarverslag. Daarna kies je 'download het jaarverslag' om het jaarverslag op maat te ontvangen. U kan er ook voor kiezen om een volledig jaarverslag te downloaden.

Over dit verslag

Een jaarverslag digitaal aangeleverd...

Twee vliegen in één klap... zo zou ik dit verslag het beste kunnen omschrijven. VAIS speelde al een tijdje met het idee om een jaarverslag digitaal uit te brengen. Op dat vlak hebben we het warme water niet uitgevonden. Andere overheden, organisaties en bedrijven zijn ons voorgedaan. Maar voor VAIS is dit jaarverslag meer dan een online versie van een, tot voor kort, papieren verslag.

...en op uw leest geschied.

Digitaal of op papier, we besloten uiteindelijk om de keuze aan u, de lezer, over te laten. U kan dit jaarverslag scannen dankzij de korte omschrijvingen die bij elk hoofdstuk staan. Indien er bepaalde hoofdstukken specifiek uw interesse wekken, maar u nu geen tijd hebt om ze meteen te lezen, kan u deze aanvinken. Zo kunt u zelf een VAIS-jaarverslag samenstellen dat u, in pdf, op een zelf gekozen moment kan bekijken. Indien uw voorkeur toch zou uitgaan naar een papieren versie kan u dit zelf samengestelde document ook afprinten. Op deze manier willen we ervoor zorgen dat het papierverbruik beperkt blijft.

Een eerste stap naar een duurzaamheidsverslag

Bovendien is dit jaarverslag 2010 een eerste aanzet naar een duurzaamheidsverslag van VAIS. Een duurzaamheidsverslag is een jaarverslag waarin er naast de geboekte resultaten ook aandacht is voor de sociale pijler van de organisatie en de inspanningen op milieuvlak. Het jaarverslag rapporteert over de periode 1 januari 2010 tot 31 december 2010.

Naast een kantoor in Brussel heeft VAIS landenkantoren in de partnerlanden Malawi, Mozambique en Zuid-Afrika. De gegevens voor dit duurzaamheidsverslag gaan hoofdzakelijk over VAIS Brussel en werden opgesteld volgens het GRI principe.

Ik wens u veel leesplezier!

Waarnemend Administrateur-generaal,
Anne Van Autreve

Paspoort van VAIS

VAIS Missie

Het agentschap heeft als missie bij te dragen tot het dichten van de Noord-Zuidkloof, het bevorderen van duurzame ontwikkeling in het Zuiden en een rechtvaardige, vreedzame en welvarende internationale gemeenschap.

Taken van VAIS

De Vlaamse overheid voert sinds 1993 een eigen beleid voor ontwikkelingssamenwerking uit. Het Vlaams Agentschap voor Internationale Samenwerking (VAIS) werd opgericht op 1 april 2006. De taken uit het [o](#) ^[1] [prichtingsbesluit \(1,6Mb\)](#) ^[1] van VAIS omschrijven wat VAIS doet in enerzijds zuidelijk Afrika, anderzijds in Vlaanderen.

De vijf taken van VAIS zijn:

1. bilaterale samenwerking met partners in het Zuiden;
2. ondersteuning van acties en activiteiten van indirecte actoren;
3. samenwerkingsacties via multilaterale organisaties;
4. draagvlakversterking en bewustmaking;
5. noodhulp en humanitaire bijstand.

Het voorbereiden van het beleid over ontwikkelingssamenwerking is de taak het [departement Internationaal Vlaanderen, cel ontwikkelingssamenwerking](#) ^[2].

Het VAIS team

Het hoofdkantoor van VAIS is gelegen in Brussel. In de drie partnerlanden (Zuid-Afrika, Mozambique en Malawi) heeft het VAIS een vertegenwoordiging. Het gaat om een beperkt kantoor, bestaande uit een vertegenwoordiger en een ondersteunende kracht. De vertegenwoordiger is het eerste aanspreekpunt ter plaatse voor de

huidige en potentiële partners. De vertegenwoordigers doen aan prospectie, identificatie en opvolging van projecten en programma's die de Vlaamse Regering afsluit met de lokale overheid, indirecte actoren en multilaterale organisaties. Ze volgen ook de lokale situatie op op sociaal, economisch en politiek vlak. De projecten en programma's kaderen steeds in de strategienota's die de Vlaamse Regering afsluit met het partnerland.

Het Vlaams Agentschap voor Internationale Samenwerking bestaat uit 30 personeelsleden. Aan het hoofd van de afdeling Programma's en Projecten staat het afdelingshoofd Anne Van Autreve. De afdeling stuurt de VAIS-vertegenwoordigers in Zuid-Afrika, Mozambique en Malawi aan, volgt de projecten en programma's in zuidelijk Afrika op en werkt samen met internationale organisaties. Verder buigt de afdeling zich over noodhulp, draagvlakversterking (ontwikkelingseducatie gemeentelijke convenanten en het steunpunt 4de pijler) en waarborgverlening voor microfinanciering .

In de drie partnerlanden (Zuid-Afrika, Mozambique en Malawi) heeft het VAIS een vertegenwoordiging. Het gaat om een beperkt kantoor, bestaande uit een vertegenwoordiger en een ondersteunende kracht. De vertegenwoordiger is het eerste aanspreekpunt ter plaatse voor de huidige en potentiële partners.

De dienst Data en Communicatie wordt geleid door het diensthoofd Sam Van den Abeele. De dienst verzamelt en analyseert alle info die voor het agentschap relevant is bij de uitvoering van haar opdrachten en brengt deze onder in de databank. Daarnaast leidt de dienst de interne en externe communicatie, de boekhouding, secretariaatsaken en logistiek van het VAIS in goede banen.

Tot slot is er de stafdienst die de waarnemend-administrateur-generaal, Anne Van Autreve, bijstaat voor ondermeer HRM, organisatie, begroting en rapportering over de beheersovereenkomst met de Vlaamse Regering.

Overleg met belanghebbenden

Belanghebbendenmanagement of stakeholdermanagement is het proces waarbij de belangen van de diverse (externe) belanghebbenden mee worden afgewogen in de strategieontwikkeling en -implementatie. Externe belanghebbenden zijn alle partijen die worden beïnvloed door of invloed uitoefenen op de activiteiten van de organisatie, maar er formeel geen deel van uitmaken.

1. De partnerlanden/andere donoren /uitvoerende organisaties

VAIS heeft formele samenwerkingsovereenkomsten met sommige partners, zowel in Vlaanderen als in de partnerlanden. Vanaf 2011 wordt werk gemaakt van meer eenvormige samenwerkingsovereenkomsten. De vertegenwoordigers plegen in de partnerlanden overleg met de andere donoren en met de uitvoerende organisaties. In Vlaanderen wordt ook overlegd tussen de dossierbehandelaars en de uitvoerders van de programma's en projecten.

Waar mogelijk verleent VAIS inspraak aan haar partnerorganisaties (subsidieontvangers) bij het opstellen van de terms of reference van evaluaties, zodat deze evaluaties ook een leermoment zijn voor de uitvoerende partners en de transparantie van de werking van VAIS én het draagvlak versterken.

2. Andere beleidsdomeinen binnen de Vlaamse overheid

VAIS geeft regelmatig advies aan andere beleidsdomeinen binnen de Vlaamse overheid, wanneer deze zich op het domein van internationale samenwerking begeven.

Zo krijgt het Departement LNE advies bij de beoordeling van de oproep voor het Vlaams Partnerschap Water voor Ontwikkeling.

Het agentschap engageert zich om constructief mee te werken aan een verbeterde interne coördinatie en harmonisatie van de ontwikkelingssamenwerking binnen de Vlaamse overheid en om deel te nemen aan werkgroepen die instaan voor de uitvoering van het Vlaamse actieplan duurzame overheidsopdrachten.

3. Het Departement internationaal Vlaanderen

Tussen het Departement internationaal Vlaanderen (DiV) en VAIS zijn concrete afspraken gemaakt over regelmatig overleg. Zo is er een informeel overleg tussen secretaris-generaal van DiV en de administrateur-generaal van VAIS. Daarnaast is er ook maandelijks overleg tussen de afdeling programma's en projecten (VAIS) en afdeling beleid (DiV).

4. De minister en zijn kabinet

De administrateur-generaal van het VAIS pleegt regelmatig overleg met de minister-president en/of zijn kabinet.

Toelichting rechtsvorm

VAIS is een intern verzelfstandigd agentschap en staat onder controle van de minister voor Ontwikkelingssamenwerking. Tijdens deze regeerperiode is dit Vlaams minister-president Kris Peeters. De minister stuurt het agentschap aan en sluit een beheersovereenkomst af met het hoofd van het agentschap. Het hoofd van het agentschap, de administrateur-generaal, is belast met de algemene leiding, de werking en de vertegenwoordiging van het agentschap.

Het hoofd van het agentschap heeft delegatie van beslissingsbevoegdheid voor de aangelegenheden die zijn vastgesteld in het besluit van de Vlaamse Regering van 10 oktober 2003 tot regeling van de delegatie van beslissingsbevoegdheden aan de hoofden van de intern verzelfstandigde agentschappen van de Vlaamse overheid.

Verdere toelichting over het agentschap kan u in het [oprichtingsbesluit](#) ^[1] vinden.

Over VAIS in 2010

1. Evaluatie van de beheersovereenkomst 2007-2010

In 2010 liep de beheersovereenkomst (2007-2010) tussen de Vlaamse Regering en het VAIS af. In een beheersovereenkomst staan de regels en voorwaarden waaronder VAIS uitvoering geeft aan zijn missie, taken en bevoegdheden, zoals deze vermeld zijn in het oprichtingsbesluit en rekening houdend met de operationele autonomie van het agentschap, zoals vermeld in het kaderdecreet.

Het eindrapport van de eerste beheersovereenkomst werd door VAIS opgemaakt. Dit rapport diende als insteek voor de nieuwe beheersovereenkomst (2011-2015). Er werden knelpunten en vaststellingen over de indicatoren en normen geformuleerd. Ten slotte werd er een overzicht van de realisaties van de strategische en operationele organisatiedoelstellingen toegevoegd.

2. IAVA evaluatie

VAIS heeft een zelfevaluatie uitgevoerd van haar werking in 2010. Aan de hand van de Leidraad Interne Controle / Organisatiebeheersing en met behulp van een Evaluatierooster kunnen organisaties op een gedetailleerde wijze hun sterke punten in kaart brengen en aandachtspunten aangeven op het vlak van organisatiebeheersing. Dit zijn instrumenten voor zelfevaluatie die ontwikkeld werden door het departement Bestuurszaken.

Het IAVA model voor organisatiebeheersing omvat 11 thema's waarop iedere keer 4 globale doelstellingen worden geijkt: kwaliteit, effectiviteit, efficiëntie en integriteit. De leidraad werd zo opgemaakt dat er per thema een inschatting van de maturiteit

kan worden gemaakt aan de hand van het maturiteitsmodel. Bij het uitvoeren van deze zelfevaluatie heeft VAIS de doelstellingen aangevuld met voorbeelden en randvoorwaarden om dit alles te concretiseren.

Een interne controle op organisatieniveau omvat volgende punten

- De wijze waarop de organisatiedoelstellingen worden bepaald,
- hoe de organisatie zich inricht om deze doelstellingen op een efficiënte, effectieve, ethische en kwaliteitsvolle manier tot te behalen, op te volgen en tijdig bij te sturen waar nodig,
- en hieromtrent verantwoording af te leggen aan haar belanghebbenden.

Deze zelfevaluatie werd in april 2011 gevalideerd door het IAVA (het agentschap Interne Audit van de Vlaamse Administratie). VAIS behaalde in 2010 maturiteitsniveau 2, een gestructureerde aanzet. Dit wil zeggen dat de beheersinstrumenten in ontwikkeling zijn maar nog moeten geïmplementeerd worden. Tegen het einde van de nieuwe beheersovereenkomst, 31/12/2015, beoogt VAIS maturiteitsniveau 3.

Strategie voor 2011-2015

In 2010 liep de beheersovereenkomst (van 01/01/2007 tot 31/12/2010) tussen de Vlaamse Regering en VAIS af. De huidige beheersovereenkomst geldt voor de periode 1 januari 2011 tot 31 december 2015. In een [beheersovereenkomst \(PDF\)](#) ^[3] staan de regels en voorwaarden waaronder VAIS uitvoering geeft aan zijn missie, taken en bevoegdheden, zoals deze vermeld zijn in het [oprichtingsbesluit \(PDF\)](#) ^[1] en rekening houdend met de operationele autonomie van het agentschap, zoals vermeld in het [kaderdecreet inzake ontwikkelingssamenwerking](#) ^[4].

Hieronder volgt een overzicht van de strategische doelstellingen die het VAIS moet bereiken met betrekking tot het realiseren van de missie en taken. De operationele doelstellingen hebben betrekking op het realiseren van recurrente processen waarmee het VAIS dagelijks belast is. Ze worden geconcretiseerd, tot op het niveau dat haalbaar en relevant is, in indicatoren met een te bereiken norm (een streefwaarde) en kengetallen (zonder norm), die aangeven hoe de te bereiken norm zal gerealiseerd worden, of die ook belangrijk zijn bij het meten van beleidseffecten. Indicatoren en kengetallen kunnen zowel betrekking hebben op kwantitatieve als op kwalitatieve elementen.

- SP1. VAIS verbetert het beheersinstrumentarium voor systematische monitoring en evaluatie van de samenwerking.
- SP2. VAIS werkt aan een methodiek om de transversale thema's effectief te integreren in alle projecten en programma's.

- SP3. VAIS werkt aan een methodiek om de aanpassing aan de klimaatsverandering te integreren in de ontwikkelingsprogramma's.
- SP4. VAIS stemt de actiedomeinen die werken aan draagvlakversterking meer op elkaar af.

Naast strategische doelstellingen kent het VAIS ook een aantal strategische projecten. Een strategisch project is een project dat zich uitstrekt over verschillende jaren (voornamelijk gedurende de duur van de beheersovereenkomst) en dat zeer belangrijk is voor het beleid en/of de beleidsuitvoering door het VAIS. Vaak is de volledige scope van het strategisch project evenwel nog onduidelijk op het moment van de opmaak van de beheersovereenkomst. Daarom zal het VAIS de strategische projecten en hun concrete planning opnemen in de jaarlijkse ondernemingsplannen en, indien relevant, het daaraan gekoppelde voorstel van begroting. Als de middelen die de regering effectief toekent, lager liggen dan vooropgesteld bij de begrotingsopmaak, zal in overleg met de minister beoordeeld worden of de respectieve projecten werkelijk gerealiseerd kunnen worden.

1. Synergie van het draagvlak voor ontwikkelingssamenwerking

In 2010 heeft het VAIS een piste uitgezet om de vele actiedomeinen van draagvlakversterking binnen de Vlaamse overheid (ontwikkelingseducatie, 4de pijlersteunpunt, gemeentelijke convenanten, duurzame handel) beter op elkaar af te stemmen en te versterken. Deze aanzet zal in 2011 verder uitgewerkt worden om zo bij te dragen aan de achtste millenniumdoelstelling "werken aan een mondiaal partnerschap voor ontwikkeling". Dit project zal ook bijdragen om de administratieve last te beperken.

2. Opmaken van flexibele en geïntegreerde instrumenten voor noodhulp

Bij de financiering van noodhulpinterventies zal meer aandacht worden besteed aan de prioriteitsbepaling van noodhulpdossiers, volgens ingeschatte noden en beschikbare middelen. Dit zal het aantal administratieve handelingen sterk reduceren zodat de nodige middelen tijdig kunnen worden ingezet.

Een tweede maatregel om de tijdigheid van de interventies te verhogen is het leveren van een jaarlijkse bijdrage aan het Central Emergency Reponse Fund (CERF). Dit VN-mechanisme levert al tijdens de eerste cruciale dagen na de ramp, noodhulp omdat het dankzij haar beschikbare fondsen geen officiële toezegging van donoren dient af te wachten.

Om de administratieve last te beperken dienen noodhulporganisaties zich te verantwoorden op basis van een kwalitatieve rapportering van de totaalinterventie en worden geen gedetailleerde facturen opgevraagd. De controle op onregelmatigheden door de organisaties gebeurt door de Europese Commissie (DG ECHO). Er wordt dan ook rekening gehouden met evaluatierapporten door ECHO.

3. Uitwerken van monitoring en evaluatiesysteem

In het kader van de Verklaring van Parijs ter bevordering van de effectiviteit van de hulp is het aangewezen dat Vlaanderen de monitoring en de evaluatie van de geboden hulp verbetert. Een cultuur en praktijk van systematische, resultaatgerichte monitoring en evaluatie van de door Vlaanderen gesteunde projecten en programma's draagt bij tot de kwaliteit van onze internationale samenwerking. Daarom moeten de beheersinstrumenten, die worden ingezet bij de samenwerking met partners in Vlaanderen en in het zuiden, geoptimaliseerd worden. Dit zal resulteren in een betere risicobeheersing, een doorgedreven leerproces en het eventueel tijdig bijsturen van de samenwerkingsprogramma's. De resultaten van evaluaties zullen voorgelegd worden aan het Vlaams Parlement.

4. Nadruk op samenwerking en efficiëntiewinst

In een steeds verder globaliserende wereld vormt de beleidsdomeinoverschrijdende afstemming inzake internationale dossiers een steeds grotere uitdaging voor de Vlaamse overheid. Het gaat daarbij zowel om aspecten van beleidsvoorbereiding, monitoring en beleidsuitvoering. Het overleg verloopt momenteel deels via ad hoc-werkgroepen, deels via interdepartementale werkgroepen die een min of meer permanente status hebben verworven. Daarnaast moet een onderscheid gemaakt worden tussen bilaterale en multilaterale dossiers, i.e. dossiers die betrekking hebben op de relaties tussen Vlaanderen en één specifiek land of regio, én dossiers die betrekking hebben op de multilaterale organisaties (bijv. VN, EU, ...). Op het vlak van "multilaterale" dossiers stuurt het departement op dit ogenblik drie beleidsdomeinoverschrijdende werkgroepen aan die systematisch internationale dossiers behandelen: VIDEO voor EU-dossiers, de werkgroep EU-handelsbeleid en de werkgroep multilateraal beleid. Deze drie werkgroepen functioneren op permanente basis, maar ze vertonen belangrijke onderlinge verschillen inzake samenstelling, officiële erkenning en deelname van de diverse entiteiten van de Vlaamse overheid.

Activiteitenverslag

In 2010 hadden we nog 5 jaar te gaan om de Millenniumdoelstellingen te behalen. Maar om tegen 2015 een goed resultaat te kunnen neerzetten, moeten de inspanningen van donoren niet alleen toenemen, maar ook op een meer efficiënte

manier worden verricht dan de afgelopen 10 jaar.

Naar aanleiding van de VN-top in september 2010 werd een MDG-Rapport ^[5] opgesteld over de Vlaamse bijdrage, door het Departement Internationaal Vlaanderen. Dit rapport, dat jaarlijks verschijnt, omvat de totale officiële ontwikkelingsbijdrage van de Vlaamse overheid. Vijf jaar na het verschijnen van de nota aan de Vlaamse regering van 22 juli 2005 over de aanpak van de MDG's, werd met dit rapport een overzicht geboden van de realisaties sindsdien.

Zuid-Afrika

De samenwerking met Zuid-Afrika focust zich voornamelijk op landbouw & voedselzekerheid en het creëren van tewerkstelling bij kwetsbare doelgroepen (MDG 1).

Er wordt gewerkt in drie provincies: Limpopo, KwaZulu Natal en Vrijstaat.

In 2009 werden de lopende programma's in Zuid-Afrika aan tussentijdse evaluaties en financiële audits onderworpen. Rekeninghoudend met de aanbevelingen van deze evaluaties, werd in 2010 met de Zuid-Afrikaanse partners overeengekomen om een aantal programma's bij te sturen en de aandachtspunten inzake het projectbeheer aan te pakken.

Het Departement Landbouw van Limpopo diende in juni 2010 een herwerkt strategisch document in, zodat de tweede fase van het Limpopo Agribusiness Development Academy (LADA) programma ^[6] kon worden opgestart.

Ook het voedselzekerheidsprogramma ^[7] in Kwa Zulu Natal kende in 2010 een nieuwe doorstart. Het doel van dit programma is om de toegang van plattelandsgezinnen tot een stabiele en gevarieerde voeding te verbeteren. Het sociale economie project ^[8] vormt een onderdeel het dit programma. De subsidies zijn afkomstig van het Vlaamse Departement Werk en Sociale Economie maar VAIS doet de monitoring.

De Internationale Arbeidsorganisatie (ILO) werd in 2010 aangewezen als de nieuwe uitvoerder van het tewerkstellingsprogramma ^[9] in de provincie Mangaung. Het programma draait om het creëren van werkgelegenheid via de ontwikkeling van kleine ondernemingen.

Nog in Vrijstaat werden twee projecten rond het oprichten van een 'one-stop' meldings-en behandelingscentrum ^[10] voor vrouwen en (hun) kinderen die slachtoffer zijn van huiselijk geweld herbekeken. Deze problematiek is, jammer genoeg, nog steeds zeer relevant. In 2010 werd met de partnerorganisatie bekeken of en hoe het project kan bijgestuurd worden.

Tot slot is er nog het "Voluntary Counselling and Testing ^[11]"- project van het Departement Gezondheid dat zich kadert in de strijd tegen HIV/AIDS in Limpopo.

Een nieuwe strategienota

De voorbereidingen voor een nieuwe strategienota [12] tussen Vlaanderen en Zuid-Afrika voor de periode 2012-2016 werden in 2010 opgestart. Bij de invulling van een nieuw akkoord wordt er rekening gehouden met de resultaten en de bevindingen uit de evaluaties van de lopende programma's. De nieuwe strategienota zal worden afgerond in 2011.

Mozambique

In 2010 liep de eerste strategienota [12] tussen Vlaanderen en Mozambique af. In deze nota werd de nadruk gelegd op gezondheidszorg (MDG 4 tot 6) en technisch - & beroepsonderwijs. Ontmijning was een bijkomende, maar door de Mozambikaanse overheid sterk geapprecieerde, sector.

Sinds 2006 levert Vlaanderen jaarlijks een financiële bijdrage aan de Sector Wide Approach (SWAp) voor de volksgezondheid [13]. In 2010 werd er 2 miljoen euro overgemaakt voor de uitvoering van het gezondheidsplan van de Mozambikaanse overheid.

In 2010 liep een belangrijk project af dat werd uitgevoerd in de provincie Tete. De verschillende partnerorganisaties van VAIS (MSF, ITG en ICRH) hebben hun activiteiten overgedragen aan lokale overheden.

De opleiding van gezondheidspersoneel en het verbeteren van de werkomstandigheden in de gezondheidssector bleven ook in 2010 behoren tot de grootste uitdagingen voor de uitbouw van het nationaal gezondheidssysteem in Mozambique. De Vlaamse ondersteuning voor de gezondheidssector ging in 2010 naar het Human Resources for Health-programma [14] van de Wereldgezondheidsorganisatie (WGO). Met dit programma beoogt de WGO de ondersteuning van het Ministerie van Volksgezondheid om het bestand van gezondheidspersoneel uit te breiden om betere gezondheidsdiensten te kunnen bieden en de met gezondheid verbonden millenniumdoelstellingen te halen.

In 2010 zette het Rode Kruis met steun van de Vlaamse Regering het project in Tete op vlak van basisgezondheidszorg en capaciteitsopbouw [15] verder.

De nachtkliniek van ICRH [16] genoot ook in 2010 van financiële steun van de Vlaamse overheid.

Op vlak van onderwijs ondersteunde Vlaanderen in 2010 het Instituto Nacional de Dom Bosco [17] voor de bouw van praktijklokalen en laboratoria voor de opleidingen elektriciteit en mechanica. Het MEC, het Mozambikaanse Ministerie voor Onderwijs, kan de praktijklokalen gebruiken voor onderwijsdoeleinden. Daarnaast wil de Vlaamse overheid doDoor het ondersteunen van het FUNDEC fonds [18] wil de Vlaamse overheid onder andere bijdragen aan de vorming van jongeren die niet naar school kunnen gaan.

In het kader van het Nationaal Mijncactieplan (2008-2012) werd 1,2 miljoen euro vrijgemaakt voor de ontmijning van de volledige provincie Gaza door vzw Apopo [19]. Voor de mijndetectie en ontmijning gebruikt vzw Apopo een gecombineerde methode van mechanische middelen, bio-sensoren (hamsterratten) en manuele ontmijners.

Een pilootproject van de Universiteit Gent [20] rond aquacultuur werd gesteund met een subsidie van 98.005 Euro.

Tot slot was er nog de subsidie voor Music Fund [21], een organisatie die onder andere actief is in Maputo. Music Fund steunt jonge muzikanten en muziekscholen in ontwikkelingslanden en in conflictgebieden.

Malawi

De samenwerking met Malawi concentreert zich op landbouw & voedselzekerheid (MDG 1) en gezondheidszorg (MDG 4 tot 6).

Net zoals in Mozambique investeert de Vlaamse overheid in Malawi jaarlijks een bedrag in de SWAp gezondheidszorg [22]. Binnen de SWAp gezondheidszorg is gezinsplanning [23] is één van de prioriteiten voor de Malawische overheid.

Vlaanderen ondersteunt enerzijds de uitvoering van het Malawische gezondheidsbeleid via bijdragen aan de gezondheidsSWAp maar wil eveneens de vinger aan de pols houden door operationele activiteiten in de gezondheidssector te versterken. Vandaar de financiële steun aan het Rode Kruis Vlaanderen Internationaal [24] in Malawi. Dit project streeft ernaar de algemene gezondheidstoestand te verbeteren van 7000 gezinnen in Kasungu, één van de concentratiedistricten van de Vlaams- Malawische samenwerking.

Op vlak van gezondheidszorg heeft VAIS heel wat projecten, soms lopend, soms nieuw in 2010 ondersteund. Het DREAM-project van Viva Africa [25] is een deel van een uitgebreid programma voor Aidsbestrijding in Malawi. In 2010 werd een tweede fase van dit project gefinancierd. Deze fase beoogt zowel de preventie van HIV transmissie, als behandeling van HIV en in het bijzonder preventie van moeder-kind transmissie.

In 2010 liep het project inzake capaciteitsontwikkeling met UNAIDS af. Het ging om een project dat moest bijdragen tot de realisatie van een Nationaal Actieplan voor vrouwen en meisjes [26] op het vlak van HIV/AIDS.

WASH [27] is dan weer een project van UNICEF met doel de toegang tot veilig water, sanitair en hygiëne in Malawi te verbeteren. Zo'n 30.000 schoolkinderen en 150.000 mensen op het platteland vormen de doelgroep.

Inzetten op de verbetering en uitbreiding van de landbouwsector is één van de belangrijkste uitdagingen voor Malawi. Alleen zo kan het land zelfvoorzienend zijn in voedsel en kan de levensstandaard van de inwoners stijgen. Sinds 2007 draagt

Vlaanderen bij tot het voedselzekerheidsproject van FAO [28] dat samen met de Malawische overheid wordt uitgevoerd. De eerste fase werd in 2010 onderworpen aan een tussentijdse evaluatie, die positief was.

Een projectsubsidie voor het Malawische Departement voor Landbouwvoorlichting moest bijdragen tot een verhoogde voedselproductie bij de boeren en dus ook zorgen voor verbeterde levensomstandigheden. De Vlaamse overheid draagt bij tot deze doelstelling door projecten te ondersteunen die materiaal [29], trainingen en expertise aan landbouwers [30] verlenen.

Via de Mzuzu Coffee Planters Cooperative [31] ondersteunt VAIS de kleinschalige koffieboeren in Mzuzu zodat hun inkomens via duurzame koffieproductiesystemen toenemen en hun levensomstandigheden verbeteren. Daarnaast draagt Vlaanderen bij aan de Malawi Milk Producers Association [32] als steun voor de zuivelsector in het noorden en centrum van Malawi.

In 2010 werd er een haalbaarheidsstudie uitgevoerd door de Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek [33]. De studie had als uitgangspunt dat de analyse van satellietdata kan gebruikt worden om in te spelen op de uitbouw van de landbouwsector in Malawi.

Lokale, regionale en multilaterale samenwerking

Naast de (bilaterale) samenwerking met de drie partnerlanden werkt de Vlaamse overheid ook in de regio zuidelijk Afrika op andere manieren rond beleidsthema's. Deze projecten kunnen zich toespitsen op een of meerdere partnerlanden of op de hele regio. Het gaat hier vaak over projecten van multilaterale organisaties.

Landbouw en voedselzekerheid

Naar aanleiding van de voedselcrisis van 2008 wordt jaarlijks één miljoen euro vrijgemaakt voor het Wereldvoedselprogramma [34] (WFP). Sinds 2009 is deze bijdrage geconcentreerd op de regio zuidelijk Afrika. In 2010 werd het engagement genomen om de WFP-landenprogramma's in Malawi en Mozambique te ondersteunen vanaf 2011. De focus ligt hierbij op het verhogen van de voedselzekerheid van kwetsbare groepen, waaronder kinderen en personen met HIV/AIDS. WFP kan in de landen naar eigen goeddunken het budget inzetten waar de nood het hoogst is.

Het World Agroforestry Centre ^[35] (ICRAF) verbetert de levensomstandigheden van boerengemeenschappen in Malawi en Mozambique door het opzetten van een platform voor een geïntegreerd beheer van boslandbouw en de bevordering van gemeenschappelijke boomzaadbanken.

Gezondheid

De Wereldgezondheidsorganisatie ^[36] (WGO) bouwt verder op een, eerder door Vlaanderen ondersteund, project aangaande de preventie van kindermishandeling. Het huidige project wil de aanbevelingen uit de landenrapporten van Malawi en Zuid-Afrika in de praktijk omzetten, zodanig dat in beide landen de capaciteit wordt opgebouwd voor een goede preventiestrategie rond kindermishandeling. Een tweede, veel omvangrijker Wereldgezondheidsproject ^[37] legt zich toe op het pre- en neonatale zorgmodel in Zuidelijk Afrika. Het wil bijdragen tot een betere toegang tot reproductieve gezondheidssystemen voor vrouwen in Malawi, Mozambique en Zuid-Afrika. Een laatste Wereldgezondheidssubsidie wordt ingezet om een update van de baarmoederhalskankergids voor ontwikkelingslanden mogelijk te maken. Ook de originele versie van deze gids kwam voornamelijk met Vlaamse steun tot stand.

Het Rode Kruis wil naar analogie met de EFAM (European First Aid Manual), een Afrikaanse tegenhanger testen en invoeren in Malawi en Zuid-Afrika. De zogenaamde 'African First Aid Manual' vormt een basishandboek voor eerstehulp dat aangepast is aan het Afrikaanse continent.

Duurzame handel

Het VAIS steunt sinds 2008 het International Trade Centre ^[38] (ITC) Supply Chain and Logistics Development Programme for Africa's SADC Region. Dat project wil in de Zuidelijke Afrikaanse Ontwikkelingsgemeenschap (SADC) de aanvoerketen en logistieke diensten van acht landen verbeteren. Hiertoe behoren ook de drie partnerlanden van het VAIS: Zuid-Afrika, Mozambique en Malawi.

Jaarlijks wordt één miljoen euro vrijgemaakt voor projecten in het zuiden die de verbeterde handelsmogelijkheden van landbouwers hanteren als een probaat ontwikkelingsinstrument. In 2010 keurde de Vlaamse overheid 8 projecten ^[39] goed onder de noemer duurzame handel. Anders dan in 2009 werd de oproep ook opengesteld voor organisaties in Malawi en dit met succes. In totaal werden 7 van de 86 ingediende projecten vanuit Malawi goedgekeurd en één uit Vlaanderen. Deze projecten zijn nu aan het opstarten.

Ondernemerschap

De Internationale Arbeidsorganisatie ^[40] (IAO) streeft 'Waardig Werk' voor iedere arbeider na. Daarom besteden de Waardig Werk-doelstellingen prioritair aandacht aan de groei in tewerkstelling en de rechten van vrouwelijke werknemers in Mozambique. VAIS steunt 3 onderdelen van dit programma rond vrouwenrechten op de werkvloer. Voor dit project werd een verlenging gevraagd tot half 2012.

Kleine ondernemers of boeren, die bij gewone financieringsinstellingen niet terecht kunnen, krijgen via microfinancieringsinstellingen (MFI's) leningen voor kleine bedragen, zonder dat ze daar een grote waarborg tegenover moeten stellen. De meeste MFI's slagen er niet in om in eigen land voldoende middelen te verzamelen tegen normale markttarieven. Buitenlandse fondsen, waaronder de Vlaamse ontwikkelingsfondsen helpen deze MFI's in het Zuiden om leningen te kunnen voorzien. Om de Vlaamse fondsen te ondersteunen bij hun risicobeheer, werd begin 2006 een Vlaams Waarborgfonds opgericht door VAIS. Dat is intussen goed voor bijna één miljoen euro. Alterfin en Incofin, twee Vlaamse ontwikkelingsfondsen kregen een erkenning van de Vlaamse overheid, waardoor ze voorstellen voor waarborgverlening kunnen indienen bij het VAIS. Verschillende projecten voor de ondersteuning van MFI's werden al goedgekeurd, waaronder Timpac in Togo, INMAA in Marokko, ACME in Haïti en nu ook Finca Congo in DR Congo. De capaciteit van het Vlaams Waarborgfonds Microfinanciering werd in 2010 uitgebreid. Bovenop de jaarlijkse bijdrage van 248.000 euro werd een extra dotatie van 500.000 euro voorzien. In 2010 werd één waarborg verstrekt (DR Congo ^[41]) en één waarborg uitbetaald (Haïti ^[42]).

De vzw Ex-Change ^[43] is legt zich toe op rechtstreekse uitwisseling van kennis en ervaring tussen Vlaanderen en het Zuiden. In 2010 vonden 54 van de 180 projecten ^[44] plaats in de partnerlanden van de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking, wat neerkomt op een 30% in zuidelijk Afrika.

Noodhulp

Ook in 2010 werd de wereld niet gespaard van humanitaire rampen. Het jaar was nog maar net begonnen of de aarde beefde in Haïti. Niet veel later werd Pakistan het slachtoffer van overstromingen. Deze rampen haalde de media, maar jammer genoeg zijn dit niet de enige rampen van 2010. Hier kan u een overzicht vinden van alle initiatieven die de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking ondersteunde. ^[45]

Draagvlakversterking

In 2010 heeft het VAIS een aantal pistes uitgezet om de vele actiedomeinen van draagvlakversterking binnen de Vlaamse overheid (ontwikkelingseducatie, vierdepijlersteunpunt, gemeentelijke convenanten, duurzame handel) beter op elkaar af te stemmen, zodat de impact van de interventies vergroot. Ter voorbereiding van de uitwerking van een integrale visie op draagvlakversterking in het verdere verloop

van de legislatuur werd eveneens een overzicht uitgewerkt van de bestaande praktijkervaring.

Gemeentelijke ontwikkelingsamenwerking

In 2010 sloot de Vlaamse overheid een convenant ^[46] met 4 gemeenten voor de periode 2010-2012, waarvan 1 met een stedenband.

Voor de gemeenten die in het najaar van 2010 een aanvraag voor 2011-2013 indienden, werd gewerkt met vereenvoudigde formulieren en werd de goedkeuringscyclus verkort. Hierdoor zullen de betrokken gemeenten bij de start van de convenantperiode weten of hun aanvraag is goedgekeurd.

Voor vorming, advies en begeleiding van de gemeenten die actief zijn in het convenantprogramma, schakelt de Vlaamse overheid de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) in. In de eerste helft van 2011 zal de beheersovereenkomst met VVSG geëvalueerd worden en zal bekeken worden hoe we de samenwerking kunnen verder zetten.

Het FairTradeGemeente initiatief wil lokale besturen, media, horeca en scholen warm maken voor het verhaal achter Fair Trade en duurzame, lokale landbouw. In augustus 2010 waren 231 gemeenten actief in de campagne. Dit wil zeggen dat 75% van de Vlaamse gemeenten aan dit initiatief deel nemen. De campagne werd in 2009 en 2010 gesubsidieerd door de Vlaamse overheid voor een bedrag van 92.779 euro.

Oproep ontwikkelingseducatie

In 2010 werden 7 projecten goedgekeurd ^[47] voor de oproep rond het thema "klimaat". In het najaar van 2010 werd de oproep ontwikkelingseducatie gelanceerd met als voorkeur educatieprojecten die zich richten op de culturele component van ontwikkelingssamenwerking ^[48]. Het gaat om initiatieven van uiteenlopende organisaties die consumenten en burgers trachten warm te maken voor wereldwijde solidariteit.

De 4de Pijler

In 2010 werden er vier ontmoetings- en uitwisselingsmomenten georganiseerd. 4de pijler ^[49]-en andere ontwikkelingsorganisaties, die actief zijn rond éénzelfde thema of in éénzelfde land, werden samengebracht zodat ze hun praktijkervaringen kunnen delen.

Na een behoeftebevraging bij 4de pijlerorganisaties heeft het 4de pijlersteunpunt 6 gerichte workshops ontwikkeld en georganiseerd in 2010. Deze behandelden 6 thema's: projectbeheer, projectevaluatie, pers en communicatie, fondsenwerving, intercultureel samenwerken en het ABC van de ontwikkelingssamenwerking. Om zeker te zijn dat deze sessies zijn afgesteld waren op het doelpubliek werden

testsessies georganiseerd. De vormingen zelf werden op provinciaal niveau georganiseerd, in samenwerking met de gemeenten uit de betreffende provincie. In 2010 werden er 32 workshops gegeven.

Om meer bekendheid te geven aan het 4de pijlersteunpunt werden een nieuwe folder en affiche ontworpen. 800 4de pijlerorganisaties, maar ook bibliotheken, gemeenten, provincies, NGO's en andere stakeholders worden aangeschreven om deze campagne te helpen lanceren binnen de eigen werking.

Om een beter zicht te verwerven op de keuzes en processen van 4de pijlerorganisaties en de ondersteuning hierop af te stellen, bezocht het steunpunt een aantal lopende initiatieven in Zuid-Afrika.

Ondersteuning van de media

Het nieuwsagentschap IPS Vlaanderen, het maandelijks MO* magazine en hun gezamenlijke website www.MO.be ^[50], richten zich in hun berichtgeving op mondiale thema's. De Vlaamse overheid sloot een beheersovereenkomst met IPS Vlaanderen en met Wereldmediahuis af die loopt tot en met 2012.

VVOB

De Vlaamse Vereniging voor Ontwikkelingssamenwerking en Technische Bijstand (VVOB ^[51]) ontvangt jaarlijks een werkingssubsidie en een programmasubsidie. De structurele financiering heeft tot doel de expertise van de VVOB te ondersteunen. In 2010 ontving VVOB een werkingssubsidie van 250.000 euro. Daarnaast wordt het programma 'scholenbanden' ondersteund. Dit heeft tot doel leerlingen en lesgevers te betrekken bij ontwikkelingssamenwerking door het ondersteunen van de ontwikkeling van netwerken tussen scholen in Noord en Zuid.

Initiatieven van VAIS

Noord-zuidpersprijs 2010

Voor deze zesde editie van de persprijs werden er 11 artikels ingezonden. Ook dit jaar kwamen er weer verschillende onderwerpen aan bod. Van de viering van 50 jaar onafhankelijkheid in Congo naar het kweken van duurzame thee in Kenia tot de onrust in Tsjetsjenië. Uiteindelijk verkoos de jury Annelien de Greef met haar vijfdelige reeks "Negen miljard monden te voeden" tot winnaar. De reeks verscheen in De Standaard tussen 17 oktober en 15 november 2009. De jury loofde Annelien voor een goed geschreven en informatieve publicatie. Vooral het stuk over microkredieten werd enthousiast onthaald omdat het vanuit een kritisch standpunt werd bekeken. Annelien schreef deze reeks naar aanleiding van de Wereldvoedseltop van november 2009. Han Zinzen, David Van Reybroeck, Anne De Graaf, Nico Schoofs en Chris de Stoop gingen haar al voor.

Duurzame Dagen

In 2010 werd er met het Departement Landbouw en Visserij en VLAM een dubbelstand gemaakt met als thema 'duurzaam van daar en duurzaam van hier'. De bedoeling van deze stand was om Vlaamse ambtenaren kennis te laten maken van duurzame producten van bij ons en van in het Zuiden. Bovendien wou VAIS aantonen dat je al deze producten in de supermarkt kan vinden en zo een mix van lokaal en globaal in je winkelkarretje kan leggen. De brochure: Duurzaam van hier... van daar... van overall! ^[52]

Wat brengt de toekomst?

Internationale samenwerking is pas succesvol wanneer de samenwerking met de partners in het Zuiden kan steunen op een continu en langdurig engagement van de partners uit het Noorden. Daarom zal Vlaanderen de komende jaren zijn steun blijvend toezeggen aan de drie Vlaamse partnerlanden in zuidelijk Afrika, namelijk Malawi, Mozambique en Zuid-Afrika. De Vlaamse internationale samenwerking kiest ervoor om haar bijdrage af te stemmen op de Europese strategie voor Afrika.

Een toename voor het budget van ontwikkelingssamenwerking werd vastgelegd in het Pact2020 ^[53]. Tegen 2020 zal de Vlaamse regering haar uitgaven voor officiële ontwikkelingshulp tot 83 miljoen euro verdubbelen. Met deze groei werd in de opmaak van de meerjarenbegroting rekening gehouden. Om de verdubbeling te realiseren moeten we vanaf nu elk jaar gemiddeld 3,5 miljoen euro meer uitgeven aan ontwikkeling.

Het budget moet in eerste instantie ingezet worden op een **verdieping** van de reeds opgedane **kennis** en inzetten een **kwaliteitsverbetering** van de samenwerking en de uitvoering van de programma's binnen de sectoren landbouw&voedselzekerheid, gezondheidszorg, ondernemerschap&tewerkstelling en handel & ontwikkeling.

Tot slot zullen we onderzoeken op welke manier we een aantal interessante regionale initiatieven kunnen ondersteunen die een meerwaarde bieden aan de reeds lopende engagementen in onze partnerlanden.

Bij de voorbereiding en uitvoering van de verschillende programma's zullen de vijf transversale thema's verder opgenomen worden. Het gaat om kinderrechten, goed bestuur, duurzame ontwikkeling, gender en HIV/AIDS. Dat wil zeggen dat we voortdurend inzetten op deze thema's in ieder project.

Een antwoord bieden op het klimaatvraagstuk

Eén van de belangrijkste uitdagingen van de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking is inzetten op het klimaatvraagstuk. Steeds meer wetenschappelijk bewijs toont aan dat ecologische duurzaamheid - een absolute voorwaarde voor ontwikkeling - onder snel toenemende druk komt te staan. Daarom besloot de minister bij het opstellen van zijn beleid voor ontwikkelingssamenwerking dat er bijzondere aandacht aan de

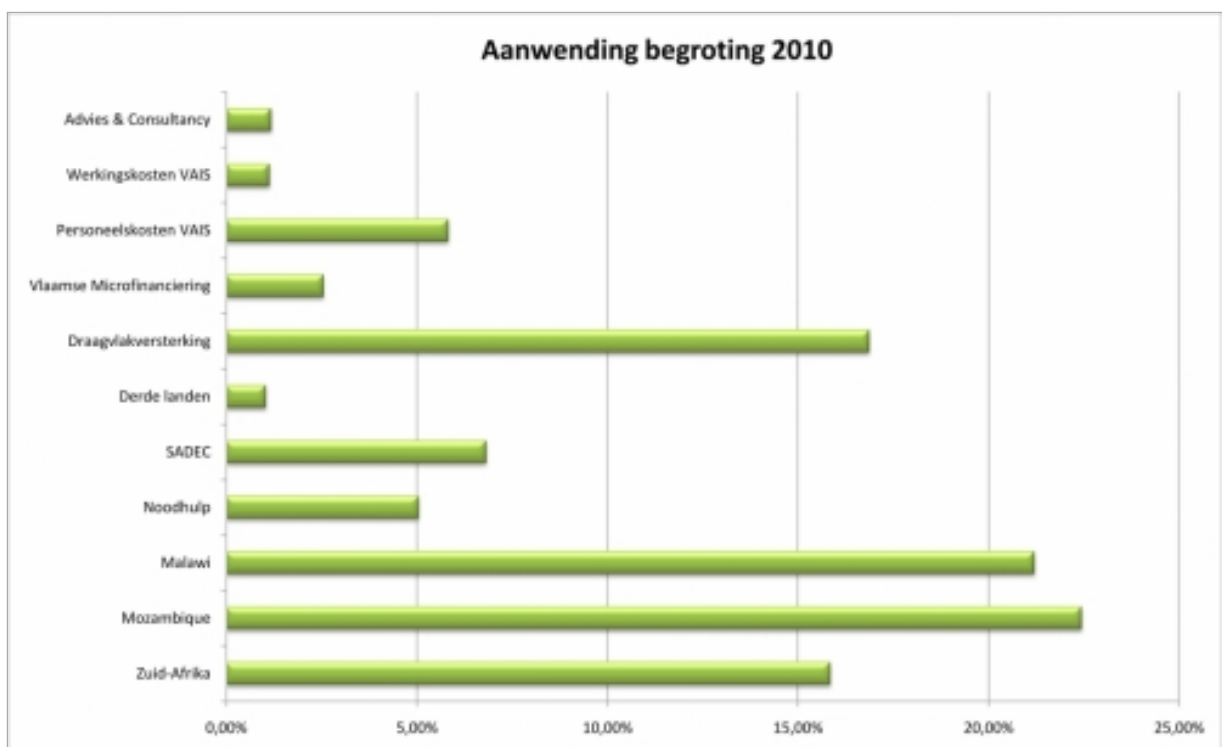
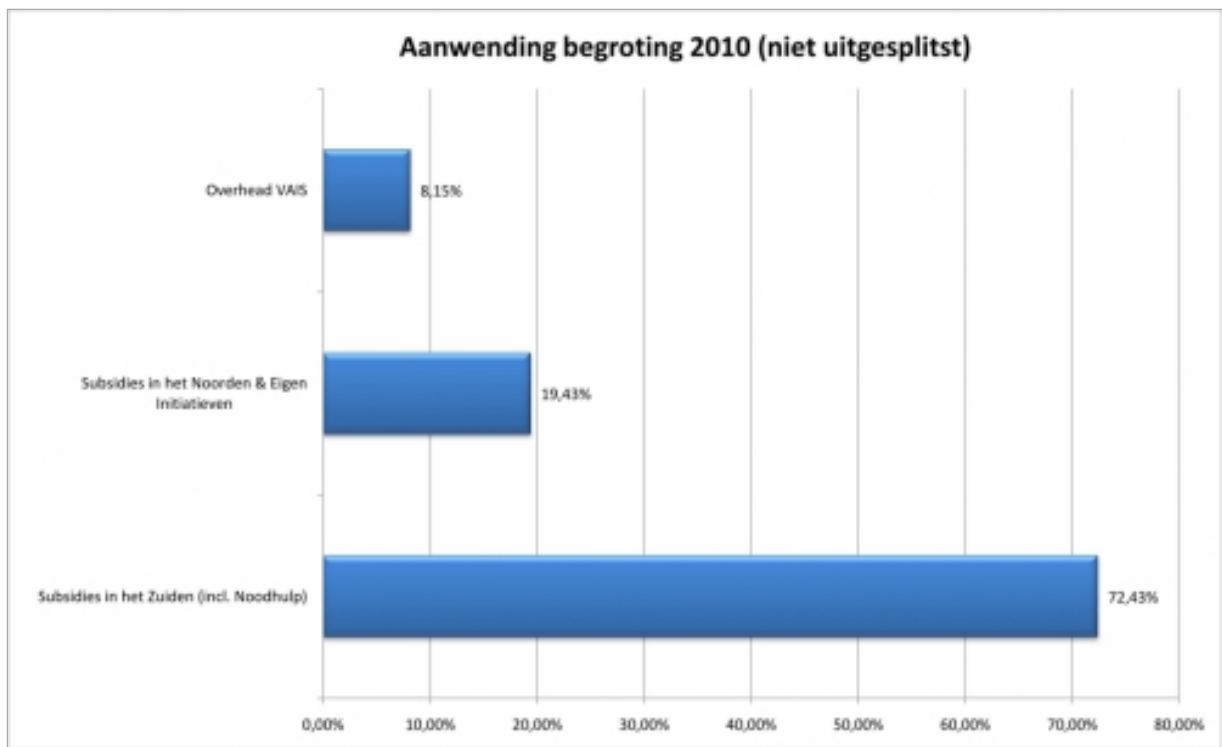
integratie van deze zevende Millenniumdoelstelling moest besteed worden, waarbij een gezond milieu en veilig drinkwater de basis vormen.

Onder meer in de sectoren gezondheid en landbouw en voedselzekerheid kunnen concrete maatregelen worden getroffen die rekening houden met de wijzigingen in het klimaat: denk aan het monitoren van nieuwe verspreidingspatronen van tropische infectieziekten en ziekteverwekkers, het gebruik van droogteresistente gewassen, de integratie van land- en bosbouw. Omwille van onze focus op voedselveiligheid, besteden we bijzondere aandacht aan de problematiek van waterschaarste. We leveren o.m. een bijdrage via waterefficiënte irrigatietechnieken, integraal waterbeheer, verbeterde opslag en overdracht van water en de voorziening van duurzame waterinstallaties.

In 2011/2012 zullen er specifieke instrumenten, programma's en modules gehanteerd worden om de aanpassing aan klimaatverandering structureel te integreren in de werking op elk interventieniveau (multilateraal, nationaal, sectoraal, projectmatig). Een vroegtijdige inplanning van alle potentiële risico's voor de sectorale doelstellingen (en de ontwikkeling op lange termijn) en het uitzetten van een strategie voor pro-actieve adaptatiemaatregelen kan mogelijke kosten verminderen of vermijden.

Financieel verslag

In 2010 beschikte VAIS over een budget van € 30.443.239,00. Ruim 91 % van dit budget werd aangewend om het beleid van de Vlaamse Regering in de Vlaamse partnerlanden en Vlaanderen te ondersteunen. De overige middelen werden gebruikt om de werking van het agentschap te garanderen (8,15 %). Meer specifiek werden 72,43 % van deze middelen ingezet op de partnerwerking in het Zuiden.

Het agentschap realiseert een betrekkelijk lage overheadkost, inclusief de kosten voor projectevaluatie en financiële audit. Ook deze kost blijft aan de vooropgestelde norm van 1 % voor evaluatiekosten beantwoorden. De samenwerking met de Vlaamse partnerlanden blijft veruit op kop liggen wat het Vlaamse subsidiebeleid voor ontwikkelingssamenwerking betreft. Mozambique en Malawi verkregen in 2010 samen een bedrag van bijna 13 miljoen euro aan subsidies. Zuid-Afrika verhoogt dit

bedrag tot bijna 18 miljoen euro. Ook de samenwerking met de SADC en andere ontwikkelingslanden is goed voor een additioneel bedrag van 2,3 miljoen euro.

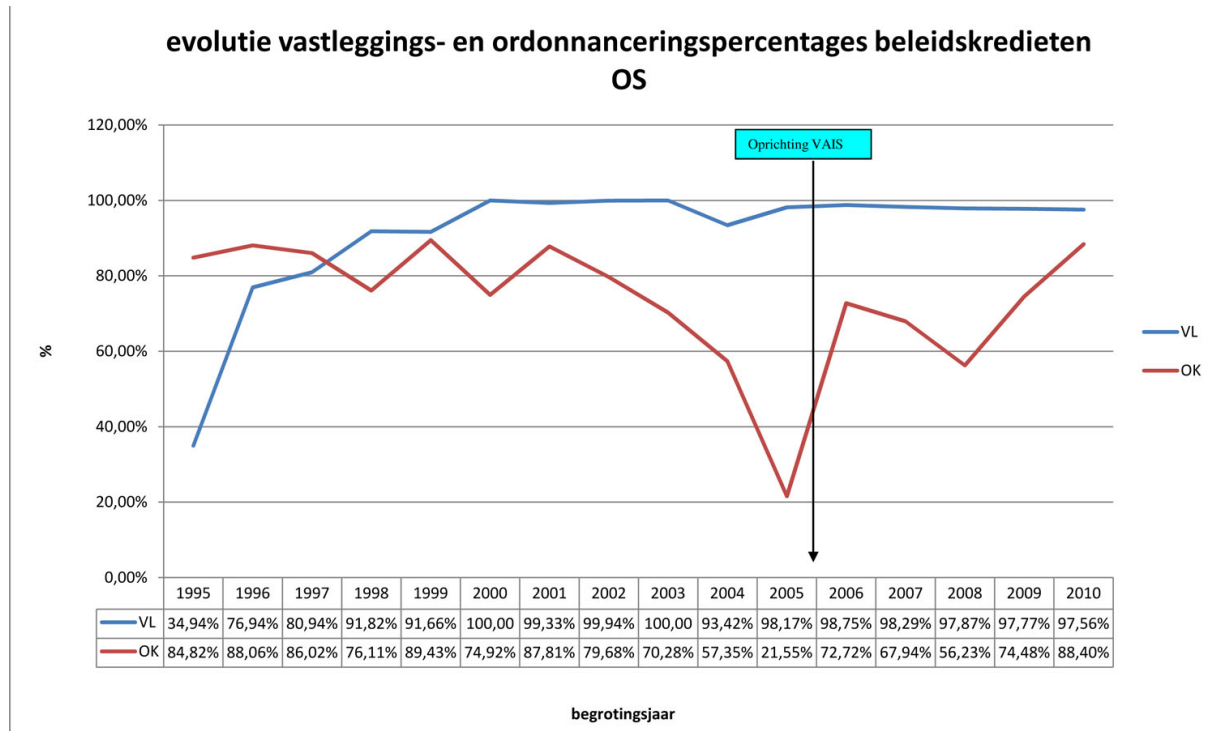

Hieronder kan u een evolutie van de vastleggingen voor ontwikkelingssamenwerking vinden. Opgelet de bedragen waarvan hieronder een grafiek werd gemaakt illustreren de evolutie van de beleidskredieten.

Evolutie van de budgetten van de

Vlaamse OS

Deze afbeelding geeft een overzicht weer van de benutting van de vastleggingskredieten van de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking.

De vastleggingskredieten (VL) zijn de budgetten die door de Vlaamse Regering werden voorzien voor ontwikkelingssamenwerking. Wat er werkelijk wordt uitgegeven kan je vinden bij de ordonnanceringskredieten (OK). De grafiek geeft sinds de oprichting van VAIS een stijging aan van de ordonnanceringen.

In 2010 werd 97.56% van het budget voor ontwikkelingssamenwerking vastgelegd, of met andere woorden gereserveerd voor specifieke projecten en programma's die door de Vlaamse Regering goedgekeurd werden. 88.40% van de voorziene ordonnanceringskredieten werd daadwerkelijk uitgegeven aan reeds goedgekeurde en opgestarte programma's en projecten.

Hieronder kan u een evolutie van de budgetten voor ontwikkelingssamenwerking vinden.

Milieu verslag

Aankoopbeleid

1. Papierverbruik:

In 2010 werden er 80 dozen papier aangekocht om te printen/kopieren/faxen. Deze grote hoeveelheid papier proberen de collega's op eigen initiatief te beperken door bijvoorbeeld een document dubbelzijdig te printen. Ook, op eigen initiatief, sorteren de VAIS medewerkers papier van het restafval. Voorlopig beschikt VAIS niet over een beleid rond papierverbruik.

VAIS heeft een abonnement op 1 krant en 1 tijdschrift.

1. Drukwerk:

Drukken gebeurt bijna uitsluitend intern. Het Boudewijngebouw, waar VAIS zetelt, beschikt over een eigen drukdienst. Het drukwerk is gemaakt van gerecycleerd papier.

Indien er evenementen worden georganiseerd, laten we aan bedrijven weten dat we

duurzame catering verkiezen. Wanneer we ook gadgets nodig hebben, gaan we op zoek naar duurzame gadgets.

Vooruitblik: Vlaams actieplan duurzame overheidsopdrachten

De Vlaamse overheid stelt zich 100% duurzame overheidsopdrachten tegen 2020 als doel. Om dit te bereiken zullen vier opeenvolgende actieplannen opgemaakt worden.

Op 5 juni 2009 keurde de Vlaamse Regering het eerste Vlaams actieplan duurzame overheidsopdrachten goed. Dit actieplan zal uitgevoerd worden in de periode 2009-2011. De hoofddoelstelling van het eerste actieplan is het proces rond duurzame overheidsopdrachten een nieuwe dynamiek te geven en het streven naar duurzame overheidsopdrachten meer gecoördineerd te laten verlopen.

De beleidsdomeinen Diensten voor het Algemeen Regeringsbeleid (DAR), Bestuurszaken (BZ), Leefmilieu, Natuur en Energie (LNE), Werk en Sociale Economie (WSE), Internationaal Vlaanderen (IV) en Mobiliteit en Openbare Werken (MOW) zullen de acties die in het Vlaams actieplan duurzame overheidsopdrachten zijn opgenomen, uitvoeren.

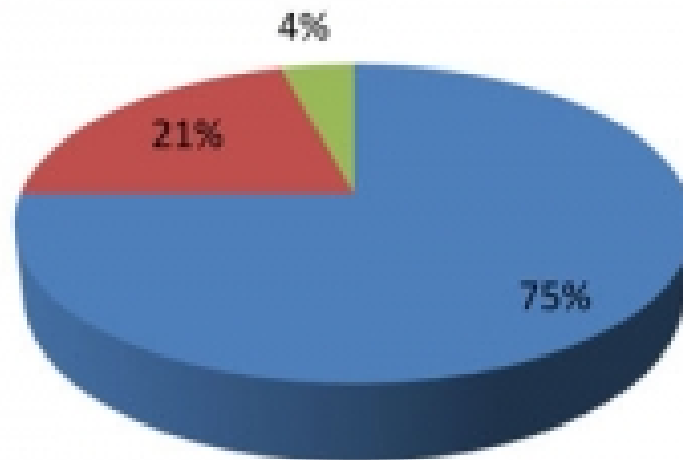
Mobiliteit

1. Woon-werkverkeer

Het Boudewijngebouw is vlakbij het Noordstation (Brussel) gelegen. De meeste medewerkers kiezen er daarom voor om hun auto thuis te laten en met de trein naar het werk te komen. De kosten voor openbaar vervoer worden 100% terugbetaald en de medewerkers die van thuis naar het station fietsen ontvangen nog eens een fietsvergoeding. 2 Personeelsleden van VAIS hebben zo'n fietsvergoeding aangevraagd.

Woon-werkverkeer VAIS

■ Met de trein ■ Met de auto ■ Met de tram

De Vlaamse overheid voert een beleid rond telewerken en moedigt zijn ambtenaren aan om aan telewerken te doen. Ook dit heeft een invloed op het woon-werkverkeer.

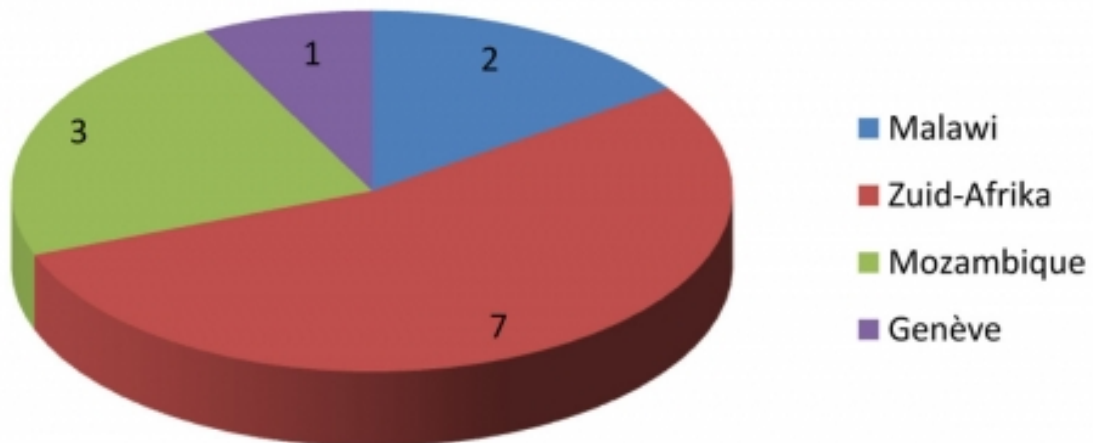
1. Dienstreizen binnenland

Voor ambtenaren van de Vlaamse overheid staan er fietsen ter beschikking indien er verplaatsingen binnen Brussel moeten gedaan worden. Bovendien kunnen de personeelsleden kaartjes aankopen om dienstverplaatsingen met het openbaar vervoer te maken.

Het VAIS beschikt niet over een eigen wagen. De waarnemend administrateur-generaal wel. De Vlaamse overheid beschikt over een wagenpark waarbij er bij uitbreiding rekening wordt gehouden met het duurzaam aankoopbeleid.

1. Dienstreizen buitenland

Buitenlandse dienstreizen

Energieverbruik

Omdat het hoofdkantoor van het Vlaams Agentschap voor Internationale Samenwerking is gelegen in het Boudewijngebouw is het onmogelijk om een correct overzicht van het water- elektriciteitsverbruik te geven. In dit gebouw werken een 1000-tal personeelsleden. Er is ook een restaurant ter beschikking waar alle personeelsleden van de Vlaamse overheid terecht kunnen. Het hele Boudewijngebouw verbruikte 10.579,00 m³ water, 5.907.439 kWh elektriciteit en 4.518.317 kWh Aardgas in 2010.

Wanneer er een CO² voetafdruk gemeten werd van het gebouw werd de belangrijke parameter van groene stroom meegenomen. Het Boudewijngebouw werd voorzien van 100% groene energie. Het is een normale koolstofvoetafdruk voor dit type gebouw maar hij werd naar beneden gehaald door het gebruik van groene stroom. Als brandstof verbruikt het volledige gebouw aardgas. Er is geen sprake van warmtekrachtkoppeling, fotovoltaïsche-koppeling of andere bronnen van hernieuwbare energie.

Er zijn maar weinig schakelaars ter beschikking in het gebouw, 2 per verdieping, maar er zullen in de toekomst hierrond geen verdere investeringen gedaan worden omdat er in 2015 van locatie zal veranderd worden. Wel worden alle lichten in het gebouw gedoofd door de nachtwaker bij zijn eerste ronde.

Vooruitblik

Vanuit het Vlaanderen in actie-plan (VIA) onder de doorbraak “Groen stedengewest” werd volgende doelstelling vooropgesteld:

Het energievraagstuk is wereldwijd één van de grootste maatschappelijke en economische uitdagingen. Vlaanderen wil hierin een voortrekkersrol spelen. De overheid neemt een voorbeeldrol en bouwt enkel nog ‘nul-energie gebouwen’.

Groene ICT voor VAIS en de hele Vlaamse overheid

Vooruitblik

De entiteit e-government en ICT-Beheer (e-IB) voorziet een programma rond “Groene ICT” en wil zo haar steentje bijdragen aan de strijd tegen “global warming”. Dit programma past in het kader van het streefdoel voor een “CO2 neutrale overheid in 2020”.

De entiteit e-government en ICT-Beheer (e-IB) kan hierbij helpen door:

- het energieverbruik van de ICT-omgevingen zo veel mogelijk te beperken;
- de indirecte CO2-uitstoot (voor de productie van de aangekochte goederen) te beperken;
- bijdragen tot een verlaging van de CO2-uitstoot als gevolg van verplaatsingen door de inzet van ICT-technologie (telewerken, documentaire en collaboratieve systemen, teleconferencing, ...);
- ICT-afval te reduceren en maximaal te recycleren.

Sociaal verslag

Uit de beheersovereenkomst: ***Strategische doelstelling 7: VAIS wil een voorbeeldige werkgever zijn.***

De beheersovereenkomst verwijst met betrekking tot het beleid inzake gelijke

kansen en diversiteit naar de streefcijfers die op het niveau van de Vlaamse overheid worden aangehouden.

Een aanwerving

Bij intake worden er geen gegevens opgevraagd over afkomst/arbeidshandicap, maar in het vacaturebericht wordt wel vermeld dat de Vlaamse overheid de samenleving waarvoor ze zich inzet zo goed mogelijk wil weerspiegelen en dat de kandidaten geselecteerd worden op basis van hun kwaliteiten en vaardigheden, ongeacht geslacht, afkomst of handicap. Kandidaten met een arbeidshandicap kunnen dit vooraf laten weten zodat ze in de best mogelijke omstandigheden kunnen deelnemen aan de selecties. De vrijwillige registratie heeft evenwel als nadeel dat ze geen correcte weergave van de cijfers voor de kansengroepen toelaat.

Man/vrouw verhoudingen bij VAIS

In 2010 werkten bij het VAIS 30 personeelsleden, waarvan 6 mannen en 24 vrouwen. Wat de vrouwelijke tewerkstelling betreft scoort VAIS dus ver boven het gemiddelde van de Vlaamse overheid. Bovendien wordt VAIS geleid door een vrouwelijke waarnemend administrateur-generaal.

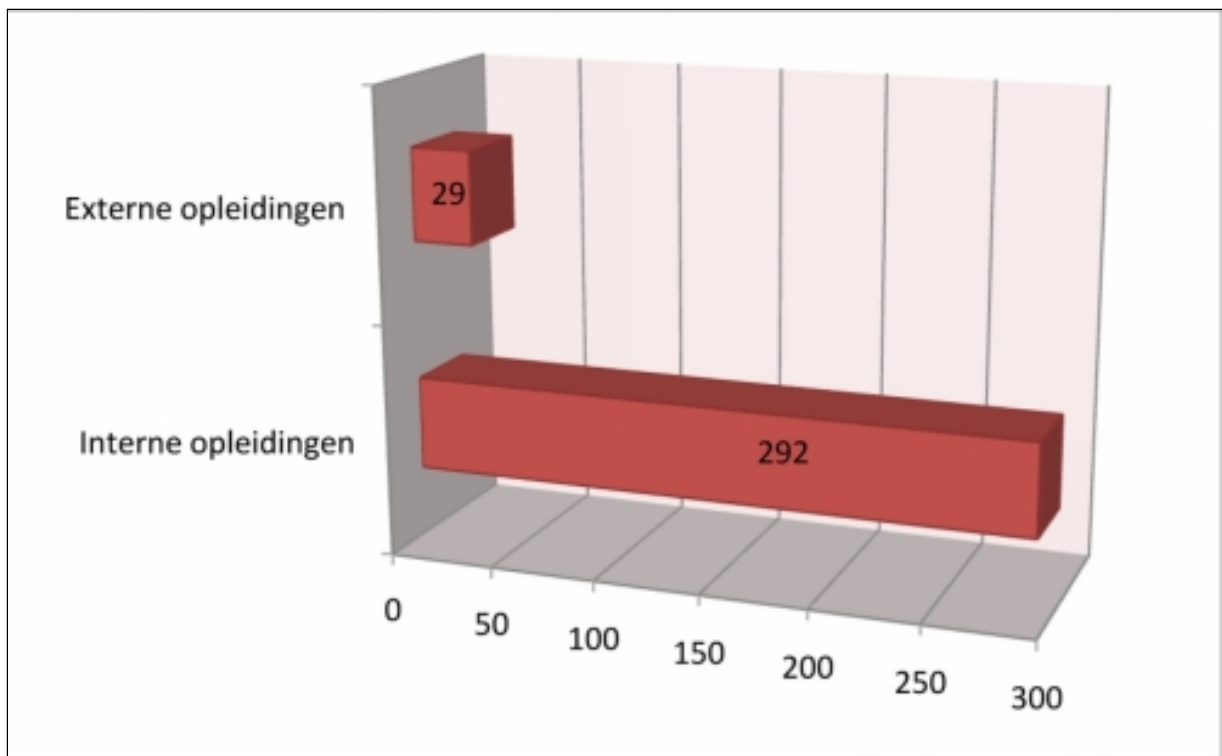
24 personeelsleden werden in Brussel tewerkgesteld waarvan 1 met een vervangingscontract. Daarnaast werkten er in de buitenlandkantoren nog 4 expats en 2 lokale medewerkers.

Opleidingsgraad en groeimogelijkheden

63,33 % van het totale aantal personeelsleden binnen VAIS is in niveau A tewerkgesteld. De vrouwelijke personeelsleden op dit niveau vertegenwoordigen 56,66 % van het totale personeelsaantal van VAIS.

50 % van het totaal aantal personeelsleden werkte in 2010 in statutair dienstverband.

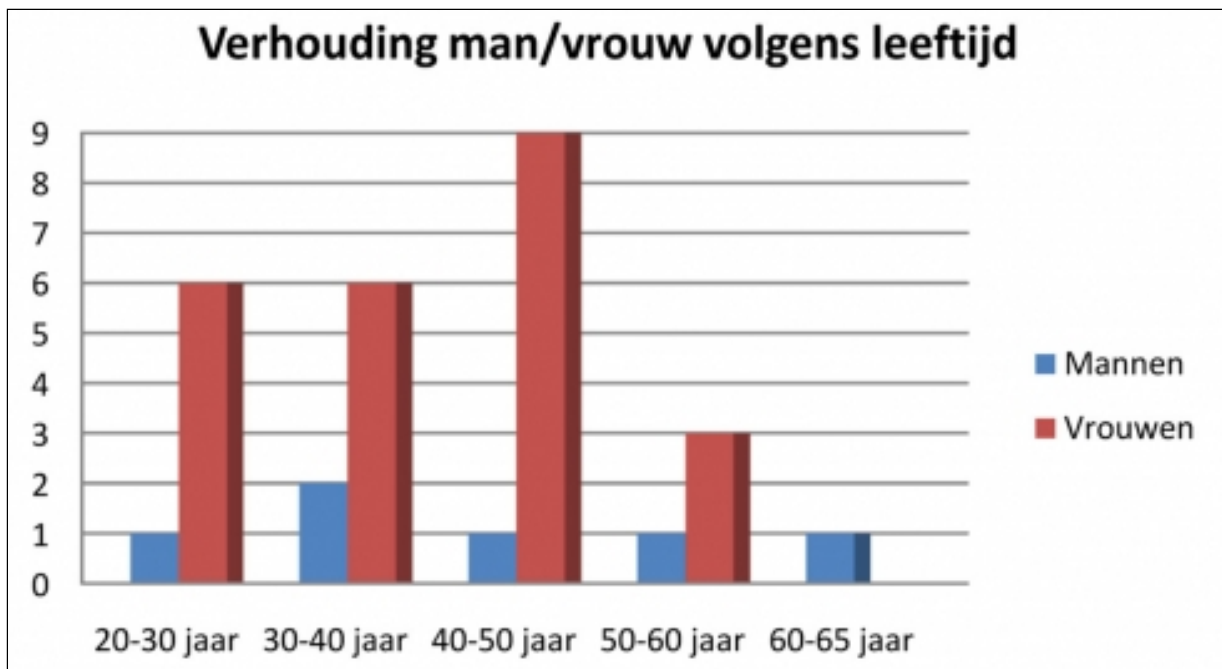
De Vlaamse overheid biedt zijn personeelsleden de kans om opleidingen te volgen. De overheid beschikt over een uitgebreid intern opleidingsaanbod. Indien er een opleiding binnen het interne pakket niet aangeboden zou zijn dan kan het personeelslid nog steeds aangeven dat hij/zij een externe opleiding wil volgen.

Gemiddeld volgde een VAIS personeelslid zo'n 10 opleidingen in 2010. Dit vrij hoge cijfer is als volgt te verklaren: in 2010 werden er door personeelsleden van VAIS zelf tijdens de middagpauze enkele interne opleidingen gegeven over ontwikkelingssamenwerking. Zo proberen we ook van elkaar te leren. Zoiets bleek ook nuttig te zijn voor de ondersteunende diensten die niet dagdagelijks met de materie in contact kwamen. Op de Europese ontwikkelingsdagen, die in 2010 in Brussel werden georganiseerd, kwamen alle spelers van ontwikkelingssamenwerking gedurende 2 dagen samen. Er werden allerlei interessante debatten georganiseerd en ook dit werd gezien als een opleiding.

Leeftijdsverhoudingen

Binnen het VAIS zijn er 10 ervaren werknemers (= + 45) (of 34,48%) tegenover 19 personeelsleden jonger dan 45 jaar. Van die 19 zijn er 11 werknemers jonger dan 34 jaar (of 37,93%). Hieruit blijkt een gezonde leeftijdsopbouw binnen het VAIS.

Het Anysurfer label

AnySurfer is een **qualiteitslabel voor websites** die voor iedereen toegankelijk zijn - ook voor mensen met een **functiebeperking**. AnySurfer houdt ook rekening met de toegankelijkheid voor internetgebruikers met **motorische en auditieve beperkingen**.

In 2010 behaalde VAIS voor haar 3 websites het Anysurferlabel:

- www.vlaanderen.be/ontwikkelingssamenwerking ^[54]
- www.fica.be ^[55]
- www.4depijler.be ^[56]